

مروری بر مفروضات و الزامات قانونی طراحی ساختار تشکیلاتی دانشگاه ها

جمع آوری : عبدا.. رضانی علوی

دیماه 86

مفروضات و الزامات قانونی:

1- تعاریف و ضوابط تشکیلاتی موسسات دولتی وابسته به وزارتخانه ها و سازمان های مستقل موضوع بخشنامه شماره 105/28216 مورخ 81/2/25 سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موضوع ضوابط ساختار سازمانی وزارتخانه ها و سازمان های مستقل وابسته به ریاست جمهوری .

1/1) مدیریت:

مدیریت در واقع سومین سطح سازمانی است که انجام بخشی از وظایف معاونت یا دستگاه را در زمینه فعالیتهای مطالعاتی ، تحقیقاتی و اجرایی را برعهده دارد . و در مقایسه با دفتر و اداره کل از نظر اندازه و حجم فعالیت هادر حد نازلتری است. در راس مدیریت مدیر قرار می گیرد

تعداد پستهای سازمانی هر مدیریت حداقل در سطح 4 اداره و یا 4 گروه می باشد . لکن برای ایجاد مدیرتالزما وجود اداره و گروه ضروری نمی باشد و بر حسب ماموریت ها و وظایف محوله، پست های سازمانی را میتوان مستقیماً تحت نظارت مدیر و یا معاون وی سازماندهی نمود در هر مدیریت در صورت عدم وجود گروه یا اداره، حداکثر یک پست سازمانی معاون پیش بینی می شود.

در صورت عدم پیش بینی اداره یا گروه پست کارشناس مسئول را میتوان در تشکیلات دفتر ، اداره کل و مدیریت که وجه غالب وظایف آنها کارشناسی باشد، ایجاد نمود، مشروط بر آنکه حداقل 2 پست کارشناس یا کاردان را تحت نظارت داشته باشد.

1/2) گروه:

گروه چهارمین سطح سازمانی است که عهده دار انجام چند وظیفه از وظایف مدیریت می باشد. ماهیت وظایف گروه مطالعاتی و تحقیقاتی است. گروه فاقد واحد تابعه است و در رأس آن رئیس گروه قرار دارد . هر گروه متناسب با وظایف و ماموریتهای محوله حداقل دارای 5 پست سازمانی خواهد بود. ترکیب پستهای سازمانی گروه مشتمل بر پستهای کارشناسی و کاردانی است .

1/3) اداره:

اداره چهارمین سطح سازمانی است که عهده دار انجام چند وظیفه از وظایف اداره کل و مدیریت می باشد . وجه غالب وظایف اداره ، اجرایی است . اداره فاقد واحد تابعه است و در رأس آن رئیس قرار دارد. اداراتی که عهده دار امور اجرایی یا پشتیبانی می باشند بر اساس تنوع و تعداد فعالیتهای حداقل با 15 پست سازمانی ایجاد می شوند.

هر اداره که انجام فعالیتهای آن مستلزم ایجاد پستهای کارشناسی باشد ، متناسب با ماموریتها و وظایف محوله حداقل با 7 پست سازمانی سازماندهی خواهد شد که در این صورت حداقل 4 پست آن کارشناسی خواهد بود. در تشکیلات ادارات اجرایی بر حسب تنوع و تعدد فعالیت های هر اداره پست "مسئول" پیش

بینی می شود

1/4) دفتر:

دفترسومین سطح سازمانی است، که عهده دار انجام بخشی از وظایف متجانس معاونت یا دستگاه می باشد و وجه غالب وظایف آن مطالعاتی، آموزشی یا تحقیقاتی است. در راس دفتر "مدیر کل" قرار می گیرد. هر دفتری تواند با حداقل 25 پست سازمانیکه حداقل 70 درصد پست های آن کارشناسی باشد، تشکیل گردد. در دفتر یک پست سازمانی با عنوان معاون پیش بینی می گردد. وظایف دفتر در قالب گروه سازماندهی می گردد. چنانچه در تشکیلات دفتر "گروه" پیش بینی نشود در این صورت در دفتر میتوانست های "کارشناس مسئول" و کارشناس ایجاد نمود در این حالت به ازاء کاهش هر سه گروه یک پست معاون را میتوان به پست های معاون اضافه نمود.

(1/5) اداره کل:

اداره کل سومین سطح سازمانی است که عهده دار انجام بخشی از وظایف متجانس معاونت یا دستگاه می باشد و وجه غالب وظایف آن اجرایی است. در راس اداره کل مدیر کل قرار می گیرد. وظایف اداره کل در قالب اداره سازماندهی می شود برای هماهنگی و نظارت بر فعالیت های ادارات، برای حداقل 5 اداره یک اداره کل پیش بینی می شود. در هر اداره کل 2 پست معاون پیش بینی می گردد.

(1/6) مرکز:

مرکز واحد سازمانی است که انجام بخشی از وظایف معاونت یا دستگاهها در زمینه فعالیت های مطالعاتی، آموزشی، تحقیقاتی یا اجرایی به صورت متمرکز در سطح ملی بر عهده دارد و در مقایسه با سایر واحدها از اختیارات بیشتری برخوردار می باشد است. در راس دفتر "مدیر کل" قرار می گیرد. در ساختار داخلی مرکز متناسب با نوع وظایف آن، گروه یا اداره پیش بینی می شود، تعداد گروه ها یا ادارات تشکیل دهنده مرکز، حسب نوع وظایف حداقل 2 برابر تعداد آنها در دفتر و اداره کل می باشد. در صورت عدم پیش بینی اداره یا گروه در مرکز تعداد پست های این واحد سازمانی ملاک محاسبه ایجاد مرکز می باشد. هر دستگاه می تواند یک مرکز، که زیر مجموعه آن "مدیریت" باشد، تشکیل دهد. در این صورت به ازاء ایجاد هر مدیریت یکی از پست های معاون مرکز کاهش می یابد.

(1/6) معاونت:

معاونت بالاترین سطح سازمانی پس از وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی می باشد که انجام بخشی از وظایف، مرتبط با اهداف دستگاه را بر عهده دارد. هر معاونت از حداقل 4 واحد سازمانی در سطح دفتر، اداره کل و یا مرکز تشکیل می شود. تعداد معاونت های دستگاههای مشمول این ضوابط، حداکثر 5 معاونت تعیین می گردد.

جدول ضوابط تشکیلاتی اداره، گروه و مدیریت، دفتر، اداره کل، مرکز و معاونت

ردیف	عنوان واحد	ماهیت وظایف	تعداد پست سازمانی	ترکیب
1	گروه	مطالعاتی و تحقیقاتی	5	کاردانی و کارشناسی
2	اداره	اجرایی	کارشناسی	کارشناسی و کمک کارشناسی
			اجرایی	
3	مدیریت	مطالعاتی و تحقیقاتی و اجرایی	4 گروه یا 4 اداره	کارشناسی
4	دفتر	مطالعاتی و تحقیقاتی و اجرایی	25	70 درصد کارشناسی
5	اداره کل	اجرایی	5 اداره	کارشناسی و کمک کارشناسی
6	مرکز	مطالعاتی و تحقیقاتی و اجرایی	دوبراد دفتر یا ادار کل	کارشناسی
7	معاونت	مطالعاتی و تحقیقاتی و اجرایی	4 دفتر، اداره کل و یا مرکز	کارشناسی و کمک کارشناسی

2- ضوابط تعیین رده تشکیلات دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی مصوبه هشتمین اجلاس مشترک

هیات های امنای دانشگاهها و مراکز علمی و تحقیقاتی

به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اجازه داده می شود به استناد مصوبه شماره 9431/ت/28661 مورخ 82/2/28 هیات محترم وزیران و همچنین به منظور فراهم نمودن تسهیلات لازم در امر سازماندهی و تدوین تشکیلات آنها بر اساس شاخص ها و عوامل ذیل و با توجه به جدول رده بندی تشکیلات دانشگاهها نسبت به تهیه و تنظیم نمودار تشکیلاتی خود اقدام و تصویب نهایی هیات امنا برسانند.

1 - تعداد دانشجویان:

1/1 - علوم انسانی

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع کاردانی 5/ امتیاز

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع کارشناسی 1 امتیاز

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد 3 امتیاز

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع دکتری 6 امتیاز

1/2 - علوم پایه

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع کاردانی 6/ امتیاز

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع کارشناسی 1/2 امتیاز

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد 3/6 امتیاز

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع دکتری 7/2 امتیاز

1/3 - فنی، کشاورزی، هنر

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع کاردانی 7/5 امتیاز

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع کارشناسی 1/5 امتیاز

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد 4/5 امتیاز

به ازای هر 100 نفر دانشجو در مقطع دکتری 9 امتیاز

تبصره: برای واحدهای آموزشی پراکنده در داخل شهر، در داخل استان و خارج از استان به کلیه ضرایب

فوق به ترتیب 20، 25 و 30 درصد اضافه می شود

2 - تعداد اعضای هیات علمی

به ازای هر 10 نفر مربی 1 امتیاز

به ازای هر 10 نفر مربی مامور به تحصیل و بورسیه های مقطع دکتری 1/5 امتیاز

به ازای هر 10 نفر استاد یار 2 امتیاز

به ازای هر 10 نفر دانشیار 4 امتیاز

به ازای هر 10 نفر استاد 8 امتیاز

3 - تعداد دانشکده ها، پژوهشکده ها، آموزشکده ها و مجتمع ها:

3/1 - به ازای هر دانشکده یا مجتمع (براساس تعداد گروه های آموزشی و اعضای هیات علمی) بین 5 تا

15 امتیاز

3/2 - به ازای هر پژوهشکده (براساس تعداد گروه های پژوهشی و اعضای هیات علمی) بین 2 تا 6 امتیاز

3/3 - به ازای هر آموزشکده 2 امتیاز

4 - تعداد رشته های آموزشی مصوب:

به ازای هر رشته آموزشی مصوب 1 امتیاز

جدول رده بندی تشکیلات دانشگاهها / موسسات آموزش عالی

تعداد پست های سازمانی هیات علمی	تعداد پست های سازمانی غیر هیات علمی	حداکثر مدیریت	حداکثر معاونت	امتیاز	نام دانشگاه	عنوان رده تشکیلاتی	
						رده 1	گروه الف
		15	5	451 به بالا		گروه الف	رده 1
		14	5	401 - 450		گروه ب	
		13	5	351 - 400		گروه ج	
		12	4	301 - 350		گروه الف	رده 2
		11	4	251 - 300		گروه ب	
		10	4	201 - 250		گروه ج	
		9	3	151 - 200		گروه الف	رده 3
		7	3	101 - 150		گروه ب	
		6	3	100- 0		گروه ج	